

JAARVERSLAG 2017 van Stichting Pansophia

In 2018 viert Pansophia haar tweede lustrum. Het is tijd om zowel terug als vooruit te kijken. Om te evalueren wat wel en niet gelukt is en waar we nu staan. Pansophia draagt het spirituele feminisme van de derde golf uit, een spirituele beweging van vrouwen en mannen die de *psyche* willen emanciperen en staan voor herwaardering van innerlijke wijsheid en integratie van lichaam, ziel en geest in mens en maatschappij.

Dat wat tot stand kwam. Er is een gemeenschap gevormd die het vrouwelijke met het mannelijke in balans wil brengen: op kosmisch, aards en individueel niveau. Er is onderlinge solidariteit gegroeid waarbij ieder mag zijn wie zij of hij is. En Samen Sta je Sterk. Pansophia richt zich op integratie van buik, hart en hoofd; op integratie van lichaam, ziel en geest. En daarin heeft zij vorderingen geboekt op het gebied van *bewustwording*. Er heeft zich in de afgelopen tien jaar rond Pansophia in Nederland een toenemende groep gevormd die het spirituele feminisme van de derde golf draagt en inhoud geeft. Nieuwe mensen zijn blij met Pansophia en met alles wat al is opgebouwd. Het geeft veel vrouwen kracht en het empowert ze.

Dat wat (nog) niet tot stand kwam. Er zijn vanaf de voorbereidingsfase van Pansophia in 2007 en de oprichting in 2008 nu ruim 10 jaar lang cursussen en lezingen gegeven. Aanvankelijk was er een opleiding met meerdere docenten oude culturen en (spirituele) vrouwenstudies op academische basis; deze opleiding heeft wel degelijk in 2009 en 2010 gefunctioneerd. Er waren plannen voor groter opgezet soort vrouwenacademie- en school waar allerlei facetten van praktisch spiritueel vrouwenwerk en kennisgerichte spirituele vrouwenstudies (op academische basis) aan de orde zouden worden. Maar dit alles bleek te arbeidsintensief en de opleiding bleek moeilijk te continueren. De Duitse zusterorganisatie Matriacon, de internationale school voor matriarchaal bewustzijn, heeft dezelfde ervaring op het gebied van de oprichting van een daadwerkelijke school. Ook zij beperken zich meer en meer tot een aantal grotere evenementen. Verheugend is dat oud-bestuurslid van Pansophia, drs. Karin Haanappel, in november 2017 haar digitale Kunstgeschiedenis academie is gestart vanwaaruit zij digitaal onderwijs gaat geven dat overal in binnen- en buitenland via telefoon, tablet en computer gevolgd kan worden. Deze werkwijze bespaart veel logistieke rompslomp, zoals het huren van collegeruimten etc. Deze onderwijsvorm heeft de toekomst, al blijft het een wens van Pansophia uiteindelijk een eigen gebouw te kunnen betrekken.

De toekomst. Pansophia zal zich in deze tijd van grote nood, oorlog en onderling haat en wantrouwen voldedig richten op *bewustwording*. Het academische aspect blijft wel in stand maar komt meer op de achtergrond te staan. Het gaat om *bewustwording* van een steeds grotere groep vrouwen en mannen en hun kinderen. Speerpunten zullen de jaarlijkse voorjaars- en najaarsconferentie zijn.

Het werk van Annine. Annine zal zich daarom richten op lezingen die gericht zijn op een groter en algemener publiek. Zij zal het sprookje gebruiken als middel om dit publiek te bereiken. Zij moet keuzes maken en richt zich enerzijds op deze lezingen voor het grote publiek en anderzijds op het

toenemende werk in het buitenland. Omdat het onderzoek naar het vergeten moederland moet doorgaan en matriarchale waarden opnieuw geïmplementeerd dienen te worden in mens en samenleving, zal zij selectief omgaan met verzoeken voor lezingen die buiten dit kader vallen. De basiscursus die zij jarenlang gaf, staat inmiddels op film. Deze film is tegen een gereduceerde en geringe prijs aan te schaffen en voorziet in de informatievoorziening betreffende de basiscursus. Zie: www.pansophia-press.nl

Dit jaarverslag bestaat uit twee onderdelen:

A. Het jaarverslag van de **voorzitter** van Stichting Pansophia: dr. Annine van der Meer

B. Het jaarverslag van de **ambassadeur** van Stichting Pansophia: Mr. Marie-José Bentinck-van Zwieteren. Zij gaf in binnen- en buitenland voordrachten. Zij schreef een apart jaarverslag dat U onder dit jaarverslag van de voorzitter kunt vinden.

A. Het jaarverslag van de voorzitter

Het bestuur van de stichting werd kleiner omdat zowel Lida van de Water (Facebook) als Sabine ter Steeg het bestuur verlieten. Ze blijven wel beschikbaar als vrijwilliger. Momenteel bestaat het bestuur daarom uit drie leden te weten: voorzitter dr. Annine van der Meer, secretaris Jaap Craamer en penningmeester Chee Choon Shum. De taakverdeling is in 2017 als volgt:

*De voorzitter verzorgt de inhoudelijke invulling van het jaarprogramma. Dat is een kwestie van vooruit zien en scherp letten op mogelijkheden en kansen die zich voordoen.

*De secretaris draagt tot in het kleinste detail zorg voor praktische uitvoering van de evenementen. Hij stelt een begroting op. Alles wordt door hem tot in de puntjes voorbereid en vastgelegd in een gedetailleerd draaiboek. Na afloop van elk evenement wordt er op basis van de ingevulde evaluatieformulieren door hem een rapport opgesteld met de waardering uitgedrukt in cijfers en statistieken. Pansophia is ongelooflijk dankbaar voor deze toewijding en zorg.

*De penningmeester regelt alle financiën en verzorgt kwartaaloverzichten. Op de Vriendinnen- en Vriendendag op 25 maart 2017 gaf hij, omdat hij transparantie voorstaat, inzage in de financiële positie van de stichting.

Nieuwsbrieven. Er gaan diverse Nieuwsbrieven en Nieuwsflitsen uit waarin tal van activiteiten aangekondigd werden en o.a. kond wordt gedaan van nieuwe ontwikkelingen zoals b.v. nieuwe Venuskunst-vondsten. Door de eindredacteur Wim Bonis worden belangrijke boeken met nieuwe inzichten over een vergeten vrouwvriendelijk verleden en verfrissende ideeën over een egalitaire toekomst, onder de aandacht gebracht.

Pansophia dankt Wim Bonis voor de eindredactie van de nieuwsbrieven die werkelijk iets toevoegen. Zij dankt Henny van Malkenhorst, Ariane Wachsmuth en Nicole Zonderhuis voor hun inspanningen betreffende de verzending. Zij dankt Lida van de Water en Sabine ter Steeg voor hun inzet en toewijding om vrouwvriendelijk nieuws, dat het gedachtengoed van Pansophia ondersteunt, te verspreiden via FB. Henny van Malkenhorst verzorgde diverse folders voor de Sophiagroep Noord en voor Pansophia landelijk, waarvoor grote dank.

De Website met de nieuwe button Krachtplaatsen. In het jaar 2017 wordt hard en degelijk verder gebouwd aan het overzicht van **Krachtplaatsen** in Nederland. Na het vertrek van Lida van de Water eind 2016 bestaat het kernteam Krachtplaatsen uit Jaap Craamer, Wim Bonis en Ineke Bergman. Het aantal plaatsen, dat nu onder de button **Krachtplaatsen** te vinden is, groeit gestaag. Het is een belangrijke opstap naar een toekomst waarin voor vrouwen en mannen belangrijke en energierijke plaatsen in Nederland in kaart gebracht en beschreven worden: het gaat om plaatsen die in het kader van het terugvinden van een egalitair en vrouwvriendelijk verleden in cultureel opzicht van betekenis zijn.

De Sophiagroepen en alle andere belangstellenden worden uitgenodigd om de eigen regio te onderzoeken op krachtplaatsen, deze te inventariseren en volgens de opgestelde richtlijnen te beschrijven.

De Sophiagroepen. De Sophiagroepen in den lande komen regelmatig bijeen. Zij vormen hechte groepen die naar eigen keuze allerlei activiteiten met elkaar ondernemen: er zijn leesgroepen, wandelgroepen, museum- en filmgroepen en groepen die al naar dat wat zich voordoet, bijeenkomsten en excursies organiseren. Pansophia kent Sophiagroepen in Amsterdam, Utrecht, Zoetermeer, Tilburg en de Sophiagroep Noord (Groningen-Friesland-Drenthe).

De activiteiten van de Sophia-groep Noord. De regiogroep Noord bestaat uit Tineke Stikema-Stienstra (basiscursiste van het eerste uur in 2009-2010), Neeltje Mocking, Helena van der Laan, Tecla van Aalsum en Geeske van der Kooy.

In 2016-2017 organiseert de groep Noord twee Pansophia themalezingen: Over herstel, balans en Eenheid. Uit de folder: Door de PanSophia regiogroep Noord wordt er het komend seizoen in het kader van Herstel Balans en Eenheid twee bijzondere en inspirerende themalezingen georganiseerd. **De eerste lezing** is op 19 november 2016 getiteld 'Samenleving in Balans; naar een toekomst in harmonie met de universele wetten'. **De tweede lezing** op 28 januari 2017 is getiteld; 'Ave Eva; een eerherstel aan Bijbelse vrouwen van vrede, verbinding en leven, wijsheid keert terug.' Beide lezingen vinden plaats in Zalencentrum de Gasthorn, de Gast 58, te Zuidhorn met parkeermogelijkheid, circa 10 minuten lopen van het treinstation in Zuidhorn.

In 2017-2018 organiseert de groep vier lezingen: te weten van Annine vd Meer op 7- 10- 2017; Danielle van Dijk op 25-11- 2017; Selma Sevenhuijsen op 27- 01- 2018 en Bram Moerland op 17 -02- 2018.

Het jaar 2017 kent diverse ijk- en hoogepunten:

- 1.** Op zaterdag **28 januari**: daglezing 'Ave Eva. Een eerherstel aan Bijbelse vrouwen van vrede, verbinding en leven, wijsheid keert terug' door Annine van der Meer.
- 2.** Op zaterdag **11 maart**: De **Voorjaarsconferentie Buik-Hart-Hoofd** in het ITC te Naarden met boekpresentatie van Annine's nieuwe boek *Vrouw Holle en de verborgen wijsheid in sprookjes*.
- 3.** Op zaterdag **25 maart**: De **Vriendinnen en Vrienden van Sophia dag** of Bloemblaadjesdag in NPB kerk de Engel te Huizen met in de middag een lezing over het nieuwe Holle-boek van Annine van der Meer.
- 4.** Op vrijdag **9 juni**: De **Maria-dag** georganiseerd door drs. Karin Haanappel in de universiteit van Tilburg.
- 5.** Van dinsdag **1 tot** zondag **6 augustus**: De Goddess conferentie in **Glastonbury** met de key note lezing van Annine 'Wisdom Returning' en een workshop over 'de Zwarte Madonna'.
- 6.** Van **31 augustus tot 14 september**: 15daagse Pansophiareis **In Naam van de Godin** naar Epiros en Delphi olv archeologe Drs. Stella Lubsen-Admiraal.
- 7.** Op woensdagavond **20 september**: De **Vredeslezing** van Annine van der Meer 'Wereldvrede en de rol van de vrouw' in de DOM-kerk te Utrecht.
- 8.** Op zaterdag **7 oktober**: De **Holle-lezing** van Annine in Groningen voor de Sophia-groep Noord.
- 9.** Op zaterdag **21 oktober**: De **Najaarsconferentie 'Het Mysterie van Maria'** in Baarn over de loden boekjes.
- 10.** Van zaterdag op zondag **28-29 oktober**: Annine gaf in het Duits een tweedaags seminar 'Die Sprache unsrer Ursprungsmutter Ma' bij zusterorganisatie Matriacon in Frankfurt am Main, Duitsland, naar aanleiding van het uitkomen van het Duitse gelijknamige boek in 2018.
- 11.** In **november-december**: Verzenden van Jaarverslagen van voorzitter en ambassadeur, het verzenden van het Nieuwjaarsprogramma en de begeleidende brief met het verzoek om financiële steun aan *de Vriendinnen en Vrienden van Sophia* met een bijgevoegde Kerstkaart met wensen door de secretaris van de stichting Pansophia.

Volgen hierna de bovengenoemde 11 punten met meer informatie.

1. Op zaterdag 28 januari: daglezing 'Ave Eva. Een eerherstel aan Bijbelse vrouwen van vrede, verbinding en leven, wijsheid keert terug'.

Via wetenschappelijke invalshoeken als tekstarcheologie, de vrouwelijke iconografie en symboolkunde werpt Annine nieuw licht op de verloren vrouwelijke kant van judaïsme en christendom. Vrouwe Wijsheid is onder vele namen en symbolen aanwezig in de Eerste Tempel van voor de Babylonische ballingschap. In de Tweede Tempel na de Babylonische ballingschap wordt het goddelijk-vrouwelijk uit de teksten van het Oude Testament weggecorrigeerd, verwijderd of zwart gemaakt. Vandaag de dag lukt het om deze 'tekstcorrecties' ongedaan te maken en oudere redacties te herstellen. Door nieuw licht te werpen op de vele symbolen en namen van het goddelijk-vrouwelijke uit het Oude en Nieuwe Testament ontstaat er een balans met het exclusieve mannelijke beeld van God zoals de traditie dit overlevert. Een terugkeer van Wijsheid of de Heilige Geest waarborgt een terugkeer in mens en wereld van vrede, verbinding en balans.

Terugkijkend was de volle dag, die gegeven werd aan de hand van een fors handout en een duidelijke PP presentatie, een groot succes. De opkomst in de grote zaal van het centrum was verheugend en de belangstelling was intens: er bleek behoefte aan een vrouwelijke visie. Vandaar dat de groep Noord besloot de activiteiten in 2017-2018 voort te zetten met vier nieuwe lezingen.

2. Op zaterdag 11 maart: De Voorjaarsconferentie in het ITC te Naarden

Het Begin. Op de stralende lentedag van zaterdag 11 maart vierde Pansophia Wereldvrouwendag 2017. Tegelijkertijd werd er in Amsterdam een Women's March gelopen. De sfeer was hartverwarmend. De dag vormde een gelukkige balans tussen hoofd en hart en buik; tussen kennis ter vermeerdering van bewustwording en inzicht met daaraan gekoppeld de ervaring en emotionele verwerking in zang, beweging in dans en het te lopen labyrint.

Het programma. De inhoud van het programma was vernieuwend. Dit moet met name toegeschreven worden aan de twee sprekers die ieder voor zich een uiterst vernieuwende en inzicht biedende lezing gaven.

*ochtend: Aranka Reeuwijk gaf een sprankelende en humoristische lezing 'Hartcoherentie' van ruim een uur in de ochtend.

*middag: Saskia Bosman gaf in de middag een uitmuntende lezing van 1.5 uur over 'De Pijnappelklier' waarvoor zij van de hele zaal een staande ovatie kreeg; de eerste van haar leven, zo vertrouwde zij ons later toe.

Na afloop. Getuige de vele uiterst positieve evaluatieformulieren en de diverse positieve schriftelijke en mondelinge reacties na afloop, kunnen wij deze Pansophia dag als uitzonderlijk geslaagd beschouwen.

De ingrediënten. Wat waren de ingrediënten die deze dag zo mooi maakten?

Tijd	Onderwerp
09.30 – 10.00	Zaal open
10.00 – 10.05	Opening en welkom door Annine van der Meer.
10.05 – 10.15	Ceremoniële opening Het drummen van de hartbeat door de acht drumsters en fluitiste: Marion Kuipéri, Thea Rijken, Bea van Leuven, Daphne Loeff, Ellen Haring, Gertrude Arents, Hille Danser, Marjo Bennink, Rosa Verlaan, Toos Handgraaf
10.15 – 10.30	Presentatie nieuwe boek van Annine van der Meer.
10.30 – 11.30	Lezing: Hartcoherentie, door Aranka Reeuwijk
11.30 – 12.00	Korte pauze
12.00 – 12.30	Meditatie: De vier poorten van het hart, door Leny Stam
12.30 – 13.00	Mantra zang onder leiding van Marion Kuipéri Sacrale dansen onder begeleiding van Gertrude Arents
13.00 – 13.45	Lunch pauze
13.45 – 14.15	Korte presentaties:
13.45 – 13.55	Lida van de Water: Krachtplaatsen
13.55 – 14.00	Hilde Nienhaus: Lorelei
14.05 – 14.15	Karin Persons: Rode Tent
14.15 – 15.45	Pijnappelklier door Saskia Bosman
15.45 – 16.00	Mantra zang Marion Kuipéri
16.00 – 16.10	Officiële sluiting
16.10 – 16.30	Dansen en thee

De Ochtend

- *Als eerste de inzet en toewijding van de groep drumsters onder leiding van Thea Rijken, die opende. Tijdens de voorbereiding in januari waren drum, zang en dans nauwkeurig op elkaar afgestemd.
- *Dan de opening en boekpresentatie van Annine van der Meer van haar nieuwste boek *Vrouw Holle en de verborgen wijsheid van sprookjes*. Voorafgaand hieraan was er een kort ritueel theater. Annine deed een oproep aan de spirituele vrouwenbeweging de krachten de bundelen en de gelederen te sluiten.
- * Er was de sprankelende lezing Hartcoherentie van Aranka Reeuwijk. Met hier de link naar haar lezing.
- * Na de lezing van Aranka Reeuwijk was er de bijzondere groepsmeditatie van Leny Stam met de meditatie over het buikbrein. Voor de lunch zongen wij de prachtige mantra's van Marion Kuipéri en dansten wij op de hierop afgestemde dansen onder leiding van Gertrude Arents.

De Lunch.

- * In de pauze waren er de boeken van Selma Sevenhuijsen, Karin Haanappel - beiden hadden een stand - en Annine te koop. Selma had een te lopen hartlabyrint uitgelegd in de grote zaal. Daarnaast kon men in de grote zaal een grote Rode Tent bezoeken en waren ook het Lorelei festival en het Hieros Gamos festival aanwezig in een stand.
- * In de pauze genoten alle mensen van de heerlijke soep van Chee Choon Shum. Voor de gasten stond er dezelfde soep plus een overheerlijke salade met verse belegde broodjes klaar in de artiestenkamer van het gebouw. Sommigen maakten een korte wandeling over het terrein waar de sneeuwkllokjes bloeiden. De sfeer binnen was bijzonder warm en geanimeerd. Het had het karakter van een reünie; ieder was blij er te zijn en andere bekenden wederom te ontmoeten.
- ***In de pauze** werden alle medewerkers van Pansophia als dank voor hun vrijwillige inzet getraceerd op het nieuwe boek van Annine. Met een voucher konden zij aan de balie het boek ophalen. Het boek zelf lag in veelvoud gedrapeerd op mooie kleden op de ronde tafel en werd op deze wijze feestelijk gepresenteerd.

De Middag.

- *Aan het begin van het middagprogramma na de lunch gaven drie verschillende groepen een korte tien-minuten presentatie.
  1. Als eerste het team krachtplaatsen van Pansophia. Het team bestaat uit: Ineke Bergman, Wim Bonis, Jaap Craamer en Lida van de Water. Zij gaven gevierden uitleg over het hoe en waarom van krachtplaatsen en deden een oproep aan de aanwezigen om in eigen omgeving op onderzoek uit te gaan en mee te gaan schrijven op de website.
  2. Hilde Nienhaus van Lorelei gaf om de sfeer van het Loreleifestival uit te drukken een veelzeggende oefening in verschillende groepen die een cirkel moesten vormen en elkaar ondersteunen.
  3. Karin Persons gaf een korte uitleg over de geschiedenis en het belang van de Rode Tent en de Rode tent-mogelijkheden in Nederland waar inmiddels zo'n kleine 60 cirkels ontstaan zijn.
- *Daarna had Saskia Bosman elke minuut van haar anderhalf uur nodig om de ins en outs van De Pijnappelklier onder onze aandacht te brengen.
- *Er werd afgesloten met mantrazang van Marion en dans onder leiding van Gertrude. Terwijl wij tot slot in de grote kring stonden, maakte vrouwelijk ondernemer Jenny Elissen op de valreep bekend voor haar chapter van vrouwelijke ondernemers, waar Annine in mei 2016 een lezing gaf over Vrouw Holle, 50 Holle-boeken af te nemen. Na dit heuglijke nieuws sloot secretaris Jaap Craamer, die de verantwoording droeg voor de organisatorische kant van de dag, de geslaagde voorjaardag af.

3. Op zaterdag 25 maart: De Vriendinnen en Vrienden van Sophia dag of Bloemblaadjesdag in de NPB-kerk de Engel te Huizen met een lezing over het nieuwe Holle-boek van Annine van der Meer.

Onder een stralende lentezon kwamen Pansophianen vanuit allerlei regio's bijeen om samen de jaarlijkse vriendendag te vieren. Het programma was als volgt:

- 1. Ochtendprogramma 10.00-12.00u.** In de ochtend vergaderden de diverse Sophiagroepen uit de regio's en de verschillende medewerkers/vrijwilligers.
- 2. Lunch. 12.00-13.30u.** De betrokkenen kregen met de aanwezige donateurs een lunch aangeboden.
- 3. Inloop Boekpresentatie vanaf 13.30.**
- 4. Ritueel Theater van 14.00-14.15u.** Aan de presentatie ging een ritueel theater vooraf, begeleid door Margaretha Poot.
- 5. Boekpresentatie van 14.15-15.30u:** Vrouw Holle en de verborgen wijsheid van sprookjes.

4. Op 9 juni: De Maria-dag georganiseerd door drs. Karin Haanappel in de universiteit van Tilburg.

Deze VIP-dag in de universiteit van Tilburg was lang van te voren uitverkocht en verliep op rolletjes. Alle lof aan Karin die deze lange dag van 10.30- 17.15 zo goed organiseerde. Annine gaf twee lezingen in de ochtend en de middag.

- *Als eerste de ochtendlezing: **De universele gedaantes van Maria als Vrouwe van alle Volkeren, de Moeder.** Tussen 1945 en 1959 verschijnt een Vrouwe zesenvijftig keer in Amsterdam aan Ida Peerdeman. Sommigen noemen haar 'de Vrouwe' en

anderen noemen haar 'Maria'. Zij presenteert zichzelf als 'de Vrouwe, die eens Maria was'. Daarnaast maakt zij zich bekend als 'De Vrouwe van alle Volkeren', de Moeder.

Komt God de Moeder voor in de Hebreeuwse en christelijke traditie? Het antwoord is: 'ja'. Hoe komt het dan dat wij zo weinig van haar weten? Dat komt omdat de Moeder hier zoek gemaakt is; zij is in de tijd dat wereldwijd vele wijsheidsgodinnen onderdoken uit de heilige Hebreeuwse teksten weggeschreven en daarna vergeten, behalve door de Hebreeuwse christenen. De grote Yin-kant van God in het Oude Testament naar voren als Wijsheid of Sophia. Zij draagt vele namen, waaronder Mirjam de zuster van Mozes. Later in het Nieuwe Testament manifesteert de Moeder zich in meerdere Mirjams of Maria's, onder hen bevinden zich ook Maria de Moeder en Maria de Bruid van Jezus.

Daarnaast manifesteert Wijsheid zich in tal van continenten in inheemse vorm; zij is Quan Yin in China en Tara in Tibet. Deze Vrouwe of Moeder toont zich in de wersterse wereld in één doorgaande lijn van Sophia naar Maria. De Moeder is aanwezig in tal van Maria-verschijningen in bijvoorbeeld in Lourdes in Frankrijk en in Fatima in Portugal in 1917; dit jaar 2017 gedenken wij 100 jaar Maria in Fatima.

Het universele karakter van 'de Vrouwe die eens Maria was' komt anno 2017 sterk naar voren in de Amsterdamse verschijning van Maria als 'Vrouwe van alle Volkeren'. Zij brengt een boodschap van vrede, gelijkwaardigheid en bewustwording van wie wij als mensen werkelijk zijn. Haar terugkeer in ons bewustzijn geeft hoop voor een gezamenlijke toekomst van vrede, gelijkwaardigheid en innerlijke wijsheid voor alle mensen.

*Als tweede gaf Annine een middaglezing over de Zwarte Madonna. Waarom vindt men in Frankrijk buitenproportioneel meer beelden van de Zwarte Madonna dan in andere landen? Waarom wordt zij hier bij voorkeur gevonden op krachtplaatsen in het landschap met een verhoogd energieniveau? Waarom is in Frankrijk de figuur van de Zwarte Madonna nauw verbonden met Maria Magdalena? Antwoorden op deze vragen krijg je in deze lezing en het gelijknamige boek.

5. Van dinsdag 1 tot zondag 6 augustus: De Goddess conferentie in Glastonbury met key note lezing van Annine 'Wisdom Returning' en een workshop over de Zwarte Madonna. Annine kreeg een staande ovatie voor haar key note lezing nadat zij in de donkere zaal onder muziek van Jennifer Berezan uit het hypogeum in Malta met de aanwezigen in de propvolle townhall van Glastonbury de dertien sacrale lichaamshoudingen van het universeel goddelijk vrouwelijke had uitgevoerd. Zij legde contacten met godin- en vrouwengroepen uit Australië, Hongarije en Rusland.

6. Van 31 augustus tot 14 september: 15daagse Pansophiareis In Naam van de Godin naar Epiros en Delphi olv archeologe Drs. Stella Lubsen-Admiraal. Na reizen naar Kreta, Cyprus, Sicilië, de Cycladen (met o.a. Keros), en Samotrake was dit de zesde Pansophiareis *In naam van de Godin*. Alle deelnemers, waaronder Gertrude Arents die ook dit keer de dans verzorgde, waren het erover eens: dit was een geweldige reis. Stella vertelde Annine later dat de deelnemers zich unaniem hadden opgegeven voor een komende reis in 2018, ongeacht waar deze heen gaat!

7. Op woensdag 20 september 20.00u: De Vredeslezing van Annine van der Meer 'Wereldvrede en de rol van de Vrouw' in de DOMkerk te Utrecht. Uit de Flyer:

Kom ook en ondersteun het werk van de vrede met jouw aanwezigheid in de Domkerk in de Vredesweek op 20 september a.s. Wanneer wij als vrouwen en mannen massaal in de Dom aanwezig zijn geven wij krachtig uitdrukking aan een nieuw vredesinitiatief ook vanuit de spirituele vrouwenbewegingen.

Op 20 september 2017 om 20.00 uur zal dr. Annine van der Meer een lezing geven getiteld Wereldvrede en de rol van de vrouw. De lezing zal sfeervol worden omlijst met muziek. Stel een daad voor de vrede, word een vredesduif en geef acte de présence voor wereldvrede.

NB: Dit is een speciale oproep aan alle trouwe vriendinnen, vrienden en donateurs van Pansophia. Komt allen en neem introducees mee!! Beschouw het als een cadeau van de kosmos want deze lezing is gratis toegankelijk.

De lezing trok grote belangstelling en de reacties van afloop waren enthousiast, al moet gezegd worden dat de lezing bij sommige aanwezigen afkomstig uit diverse commissies van de DOMkerk vragen en twijfels opriep. Annine zette haar volledige lezing op schrift en onderbouwde haar woorden, bedoeld als oproep aan de spirituele vrouwen- en mannenbeweging, met tal van verwijzingen. Na afloop hebben alle 80 aanwezigen dit verslag van haar lezing met fotomateriaal ontvangen. U kunt dit verslag lezen op haar website www.anninevandermeer.nl onder artikelen 2017.

8. Op zaterdag 7 oktober 13.30-16.30u: De Holle-lezing van Annine in Groningen voor de Sophia-groep Noord. Annine gaf een middaglezing over Vrouw Holle en liet in het tweede workshop-

gedeelte de aanwezigen in twee groepen proeven wat er met een sprookjestekst gebeurt als je de methode van de tekstarcheologie toepast. Als voorbeeld dienden twee sprookjes: 1. de diverse versies van het Grimms-sprookje van 'Vrouw Holle' en 2. Grimms 'De jongste koningsdochter en de betoverde kikkerprins'. De sfeer was zeer geanimeerd en na afloop gingen de dertig aanwezigen volenthousiast huiswaarts.

Uit de aankondiging: Ieder kent het sprookje 'Vrouw Holle' van de gebroeders Grimm. Holle mag hier *bij uitzondering* de oude wijze blijven die het meisje inwijdt en met goud beloont. Bij uitzondering....want onderzoek toont aan dat in andere Grimm-sprookjes, net als in de Russische sprookjes rond Baba Yaga, de oude vrouw een steeds heksachtiger, moordlustiger en demonischer karakter krijgt.

Maar... in oude egalitaire culturen vormt de innerlijke kracht van wijze vrouwen als Holle de kern van het leven. Zij staan in een oeroude wijsheidstraditie die later miskend en verhekt wordt; in de lezing worden de geestelijke vermogens van later verhekte vrouwen door middel van nieuw wetenschappelijk onderzoek verklaard. Voor het eerst komt de spirituele vrouwenbeweging van eigen bodem in beeld en krijgt eerherstel. De egalitaire interpretatie van het sprookje als echo van het oude weten brengt brengt mannelijk en vrouwelijk in balans.

9. Op zaterdag 21 oktober: De Najaarsconferentie 'Het Mysterie van Maria' in Baarn over de loden boekjes.

Ter voorbereiding van de studiedag bracht Annine, van dinsdag 28 maart tot en met vrijdag 31 maart 2017 een bezoek aan Margaret Barker, thuis bij haar in Midden-Engeland. Toen bleek door allerlei op dat moment binnenkomend nieuws dat in mei 2017 de radiostilte rond de Loden Boekjes doorbroken zou worden: het Centre for the Study of Jordanian Lead Books zou met een verslag van ruim twee jaar onderzoek naar buiten komen. Zie: www.leadbookcentre.com. De aanvragen voor lezingen stroomden binnen...

Op een van de logeerdagen die - zoals gewoonlijk de volle dag werkend aan de eettafel tussen grote stapels boeken werd doorgebracht - vonden Margaret en ik het diagram van de twee elkaar spiegelende vijfhoeken met de lettercombinaties 'Ashrata' en 'duif van Jahwe'. Wij waren daarover zeer verheugd. Ik smeedde het ijzer toen het heet was en vroeg Margaret of ze een studiedag in Nederland over de Loden Boekjes in relatie tot de Vrouwe, tot Maria, zou willen verzorgen. Margaret was direct enthousiast. Volgens Margaret zou dat een wereldprimeur zijn want dat aspect van de Loden Boekjes zou in de komende tijd in Engeland nog niet belicht worden. Daarna stelden wij samen de teksten van de lezingen op. Eenmaal in Nederland werd de flyer gedrukt en kwam de PR op gang.

Pansophia kan terugzien op een bijzonder geslaagde dag. De belangstelling is enorm; oud en jong, vrouw en man, velen vanuit allerlei gezindten in de samenleving, zijn rond Maria die op het vrijwel cirkelvormige altaar van de Paaskerk centraal staat, samengekomen. Ruim 210 mensen zijn in de goed gevulde Paaskerk aanwezig, een absoluut record. Aan het eind van de dag leert een snelle blik in de door velen ingevulde evaluatieformulieren dat de dag van het Mysterie van Maria zowel wat inhoud als organisatie betreft, zeer goed ontvangen en buitengewoon gewaardeerd is. De timing van de dag klopt tot op de seconde. Wij beginnen om 10.00u; de twee pauzes lopen niet uit en de dag eindigt dan ook exact om 16.00u. Op vier momenten van de dag wordt gratis koffie en thee geschonken. Logistiek gezien verloopt ook de lunch voor zoveel mensen voortreffelijk en op tijd. Wat de inhoud betreft: de vernieuwende inhoud wordt zeer goed ontvangen: Wijsheid/Sophia, Isis, Maria en Maria Magdalena zijn door de spreeksters in de schijnwerpers gebracht.

Een Boekje open doen. In het laatste boek van het Nieuwe testament, het boek Openbaring, wordt een klein met zeven zegels verzegeld boekje, een *biblion*, vermeld. Dit Griekse woord is ten onrechte vertaald met *boekrol*. Het gaat om een klein boekje (Op. 5:1). Verder in deze tekst daalt een engel uit de hemel neer en houdt een 'boekje' open in de hand, dat verzegelde superkleine boekje dat past in de palm van de hand van de engel, wordt hier een *biblaridion* genoemd, een boekje (Op. 10:2). Kondigen deze kleine Jordaanse boekjes een Nieuwe Tijd aan, een eindtijd, zoals die ook in het boek Openbaring ter sprake komt? Zie meer hierover in artikel 'De 70 Loden Boekjes: de grootste vondst sinds de Dode Zee-rollen in 1947', www.anninevandermeer.nl artikelen 2012.

Nieuw licht op Miriam/Maria en Maria Magdalena. Dr. Margaret Barker laat in haar onderzoek van van het Gouden Boekje - waarvan diverse loden boekjes kopieën zijn - haar licht laten schijnen op Maria. Zij decodeert de geheime boodschappen op het Gouden Boekje die geschreven zijn in archaisch-Hebreeuwse en Griekse letters. Zij acht bewezen dat de term 'Theotokos' of 'Zij die God baart' - gebezigd op het concilie van Ephese in 431 - al voorkomt in veel oudere Hebreeuws-christelijke bronnen. Het Griekse 'theotokos' lijkt dus een vertaling uit tot dusver onbekende Hebreeuws-christelijke bronnen.

Ook de naam Miriam/Maria komt veel voor op het Gouden Boekje. En verrassenderwijze ook die van Maria Magdalena. Haar naam wordt vermeld in combinatie met *toren*, zij is 'de Vrouwe van de toren' en in het spiegelende partner-diagram

'de Vrouwe van zevenvoudige kennis'. Deze zevenvoudigheid spiegelt zich in het hoofdsymbool op het Gouden Boekje: de zevenarmige Boom des Levens of Menora-lampstandaard, die verlicht wordt door zeven lichten/lampen/stralen; zij staan voor de eigenschappen van de vrouwelijke Heilige Geest.

Andere namen. Daarnaast komen de volgende namen voor: Shaddai, Ashrata, Qudhsu of de Heilige, De Levende of Chawwa/Eva, De Vrouwe van het Begin, de Vrouwe die weeft, de Baarmoeder, de Moeder, de Bij, Zij die honing geeft, de Vrouwe die troont, de Wijnstok, de Koningin, Dochter Zion, Kennis, Zij die kennis schenkt, het Verbond, Koningin, Lamp, Spiegel en last but not least 'De Vrouwe die uit diversiteit tot Eenheid brengt'. Er is maar één conclusie mogelijk: namen voor het goddelijk-vrouwelijke komen ruimschoots voor op het Gouden Boekje. Deze Namen verbinden de hemelse wereld, bovenin het boekje met de aardse wereld onderaan de pagina.

* De volledige Engelse tekst van de Barker-lezingen op 21 oktober kunt u vinden op haar website www.margaretbarker.com. Er berust copyright van Margaret Barker berust op de foto's die er door sommige aanwezigen gemaakt werden van de diagrammen die er tijdens de lezingen getoond werden.

Uit de inleiding van Annine: Het belang van het gouden/loden boekje(s). Vanochtend staat een nieuwe boekvondst, die sinds maart 2015 serieus onderzocht wordt centraal; de twee ochtendlezingen zijn de eerste pogingen van een team van internationale, eminente geleerden om ze te vertalen, te interpreteren en in de tijd te plaatsen.

Een recente studie. Onlangs las ik een boek uit 2016 getiteld *Maria in the Early Christian Faith and Devotion* van prof. dr. Stephen J. Shoemaker, professor in religiestudies aan de universiteit van Oregon. In zijn onderzoek vraagt hij zich af waarom Maria tot de 5^e eeuw onbekend is; hij begrijpt niet waarom die onbekende Moeder Maria op het concilie van Ephese in de 5^e eeuw, in 431, tot **Theotokos** verklaard wordt, tot 'Zij die God baart'. Maria lijkt als **komeet** opgestegen te zijn uit het niets om dan plots deze belangrijke titel te krijgen. Dat snapt Shoemaker niet. En daarom gaat hij op zoek. Wie zoekt zal vinden.

Nieuwe info over Maria uit 450-150 na Chr. Inderdaad vindt Shoemaker uit de tijd vòòr 450 na Chr. nieuwe apocryfe info over Maria en Maria Magdalena die verklaren waarom Maria in proto-orthodoxe kringen ook al voor 450 na Chr. bekend is en dan rond 450 deze titel **Theotokos** krijgt.

Geen info over Maria tussen 0 en 150 na Chr. Maar Shoemaker kan niet verder in de tijd terug gaan tot 150 na Chr. Dan stopt hij. Want ... vóór 150 na Chr. is er vrijwel helemaal geen info over Maria bekend. Dus hij begint met verzamelen vanaf 150 na Chr. En voor die tijd is er daarom zijns inziens een heel groot gat, een gat van 0 tot 150 na Chr. Had hij maar geweten over de loden boekjes. Dan had hij veel eerder kunnen beginnen met zijn beschrijving van het ontstaan van de Maria-devotie.

Over de Maria-verering. Shoemaker: in het westen, en ook in *katholieke* kringen, is er een sterke consensus dat de Mariale devotie slechts teruggaat tot de hoge middeleeuwen, te beginnen in de late 11e en 12e eeuw. En: onderzoek uit *protestante* hoek heeft de Maria-verering wel afgeschilderd als iets dat voor- en buiten-christelijk is en vreemd en niet-christelijk is, als voortzetting van een heidense godinverering.

De Loden Boekjes, een grote sprong achterwaarts én voorwaarts. Maar al deze inzichten veranderen door de vondst van de loden boekjes. Deze tonen aan dat de oorsprong van de Maria-verering in het christendom zelve ligt en terug gaat op een onbekende voor-christelijke Hebreeuwse traditie. In die Oude Hebreeuwse traditie staat Wijsheid/Sophia centraal. Zij is de Vrouwe, de Maagd, de Moeder van Leven, de Heilige, Shaddai, Miriam.

Maria een hot item. Dit alles maakt Maria tot een hot, ja een zeer hot item. Modern onderzoek zoals weergegeven in het boek van Shoemaker geeft aan dat de Vrouwe die wij Maria noemen, een samengaan van diverse historische Maria's is. Maria Magdalena's identiteit begon in 2^e eeuw over te gaan op die van de Moeder van Jezus. Onderzoekster Deidre Good zegt: er zijn zoveel Maria's dat Maria is een 'composite identity' heeft; zij heeft een samengestelde identiteit. De bekende theoloog Marvin Meyer pleit ervoor niet de specifiek historische Maria's te onderscheiden maar te kijken naar de universele Maria...

Er gaat een Boekje open. Vóór Maria is Wijsheid. Wijsheid is de Vrouwe van het Eeuwig Verbond met alle mensen. Deze oude Hebreeuwse traditie staat in een universele traditie, een wijsheidstraditie. Deze universele wijsheid wordt vertaald naar de Hebreeuwse cultuur. **De Loden Boekjes vormen het bewijs dat Maria in Hebreeuwse- en Hebreeuws-christelijke kringen bekend is.** En daar gaan wij nu meer over horen. Er gaat letterlijk een Boekje voor ons open. Dit is een wereldprimeur want dit is de eerste keer dat de Loden Boekjes belicht worden vanuit Wijsheid, Maria en Maria Magdalena.

Samenvatting Barker lezing 1 'Wijsheid als de oudste 'Vrouwe van alle volken' die Maria voorging. In Amsterdam verscheen tussen 1945 en 1959 een Vrouwe die zichzelf noemde de 'Moeder' en de 'Vrouwe van alle volken die eens Maria was'. In de oudere Hebreeuwse teksten droeg diezelfde Vrouwe vele namen. Zij weefde het verbond van vrede voor alle volken. Zij was de Moeder van de engelen die haar boodschappers en dienaren waren. Het was hun rol om de harmonie en de balans in de kosmos te handhaven. Sommige Hebreeuwse teksten beschrijven rituelen in het Heilige der Heiligen die de mens transformeerden tot een engelkind van Wijsheid. De eerste christenen namen deze oude Hebreeuwse geloofsvoorstellingen over. Ze zagen zichzelf als kinderen van de Vrouwe; kinderen, die herboren waren als engelen en die in hun oorspronkelijke staat van kinderen van het licht hersteld waren.

Handout Barker lezing 1.

1. De vondst van de Loden Boekjes werd ongeveer 10 jaar geleden wereldkundig gemaakt. Er waren direct al problemen met bloggers die ze als vervalsingen bestempelden. Het onderzoek werd daardoor vertraagd. Echter, metaaltests tonen aan dat sommige boekjes zeer oud zijn. Zij zijn klein, de meesten zijn door metalen ringen tot zeer klein boekje samengebonden. Zij zijn hoofdzakelijk geschreven in het Paleo-Hebreeuws, een schrift dat tot 500 v. Chr. in gebruik was tot op het moment dat Ezra het Hebreeuwse alfabet introduceerde dat tot op heden gebruikt wordt. Paleo-Hebreeuws werd op munten, inscripties en voor sommige heilige teksten gebruikt. Er staan op de boekjes ook een paar Griekse letters tussen de Paleo-Hebreeuwse letters. Soms vloeien twee Hebreeuwse letters samen tot één letterteken. De gebruikte letters vormen samen driehoeken en andere geometrische vormen en ze vormen niet de gebruikelijke regels. De Loden Boekjes bevatten talloze tempelsymbolen, soms zie je menselijke gezichten. De christenen benadrukten dat ze de Heer (en zijn gezicht) konden zien (Joh. 1.14; I Joh. 1.1).

2. De historische achtergrond. Vanaf 600 v. Chr. wordt Jeruzalem geplaagd door religieuze twisten. De aanhangers van het Oude Geloof van de Eerste Tempel accepteerden de ingevoerde modernisering van de mensen van de herbouwde Tweede Tempel niet. Zij bleven de tradities van de Vrouwe trouw. Ze zeiden dat Jeruzalem in 597 v. Chr. vernietigd was omdat de Vrouwe was weggestuurd (Jr. 44.15-19). De modernisering hield ook in dat de Hebreeuwse Geschriften werden herschreven in nieuwe, verbeterde versies waaruit de Vrouwe was weggeschreven. Teksten die in 1929 in Ugariet gevonden zijn beschrijven een Grote Vrouwe van Ugariet als Athirat, moeder van de 70 zonen van God. De Vrouwe van Jeruzalem was Ashrata, een soortgelijke naam, die betekent: 'zij die je op het rechte pad houdt', of 'zij die je geluk schenkt'.

3. De gemeenschap ten oosten van de Jordaan. Jesaja en zijn leerlingen kenden de Vrouwe. Ze waren, bij de eerste poging om de Vrouwe te verbannen, rond 750 v. Chr. vanuit Jeruzalem weggevlucht naar het gebied aan de overzijde van de Jordaan. Hierover lees je meer in het geschrift genaamd de *Hemelvaart van Jesaja*. Anderen verlieten Jeruzalem na de succesvolle religieuze Revolutie in 623 v. Chr., toen de Vrouwe definitief uit de Eerste Tempel verbannen werd. Sommigen gingen naar Egypte, en anderen, die priesters waren geweest in de oude Eerste Tempel, vluchtten naar het gebied ten oosten van de Jordaan, naar 'Arabia' (Jeruzalem Talmud Ta'anith 4.5). Daar vinden wij bewijs voor de verering van de Grote Godin die daar onder de naam Allat, de Verheven Vrouwe, bekend was; zij had volgelingen die 'dienaren' (servants) werden genoemd. (John Healey, *The Religion of the Nabataeans*, Leiden: Brill, 2001, pp.108-114) Jezus trok vaak oostwaarts naar het gebied aan de overkant van de Jordaan (Joh. 10.39-40; 11.53-54).

Het Gouden Boekje Dit bevat info over de Vrouwe en ook over andere zaken.

1. Het gebruikt slechts 17 van de 22 Hebreeuwse letters, en volgens de *gematria* geeft het getal 17 het woord voor 'glorie', wanneer je de numerieke waardes van de drie medeklinkers waaruit het woord bestaat, bij elkaar optelt.
2. Ezechiël zag hoe de Glorie Jeruzalem na de Revolutie verliet (Ez. 10.1-22; 11.22-25; zie ook Ez. 1.1-28). Hij zag de Vrouwe als de Geest en als de Levende. Het Gouden Boekje toont haar als de Ene Geest of als de Geest die één maakt; zij was de vrouwelijke leermeester en de geurende olie.
3. Een van de belangrijkste symbolen van de Vrouwe vormt de Boom des Levens, de menorah, in het Heilige der Heilige in de Eerste Tempel. Johannes zag hoe deze Boom later in ere hersteld werd (Op. 22.1-5). Over: Adam en Eva, het oude priesterschap en de verloren toegang tot de Boom des Levens (Gn. 2.16-17; 3.22-24).

4. De *Apocalyps van de Weken* (in 1 *Enoch* 93.1-10, daarna 91.12-17; deze tekst is in de verkeerde volgorde geplaatst) deelt mee dat het verwerpen van de Vrouwe het keerpunt was in de geschiedenis van Jeruzalem.

5. Ezechiël hoorde de stem van Shaddai (haar stem dondert en wordt ook genoemd 'de donder van de Almachtige'; deze naam betekent letterlijk 'de stem van Shaddai', Ez. 1.24). Shaddai betekent ook 'zij met de borsten'. Deze naam betekent ook de 'Vernietig(st)er'.

6. Vijf zaken ontbraken in de herbouwde temple: de ark, de menora, de Geest, het vuur en de cherubijnen (Numeri Rabbah XV.10). Alle vijf waren symbolen van de Vrouwe.

7. De Vrouwe heette ook Wijsheid. De druiven op het Gouden Boekje symboliseren de laatste wijsheidsleringen. Jezus ben Sira, ca. 200 v. Chr., was de laatste die waakte en de laatste die de druiven (van Wijsheid) verzamelde. God had alles in paren geschapen. (Jezus Sirach 33.15-16; 51.15).

8. De hoekletters van de twee regels bovenin geven met de klok mee: 'Jezus' en tegen de klok in: 'wijze leraar'.

9. De Moeder van de engelen, de heiligen; haar tegenstelde lettercombinatie geeft 'de hoer' (Op. 17.5). Maria's kind is een heilige, een zoon van God, een koning zoals David (Lc. 1.32-35). Maria is de Vrouwe op aarde, die een heilige baart die 'zoon van God' is.

10. De Messias was een tak van haar Boom (Js. 11.1; Jr. 23.5-6; Zach. 5.12). De Vrouwe als de grote wijnplant/wijnstok/wijngaard van Jeruzalem (Ez. 19.10-14), ontworteld and geplant in de woestijn. De vrouwe en haar Boom keren in de toekomst terug naar de tempel (1 *Enoch* 25.5).

11. De menorah werd gevormd door 70 smalle cirkels, die de 70 engelen of zonen van de Allerhoogste God symboliseren, de kinderen van de Vrouwe (het verhaal achter Deuteronomium 32.8, een gecorrumpeerde en vervormde tekst).

BARKER-lezing 2: De Loden Boekjes onthullen een oud mysterie van Maria. Samenvatting. Velen denken dat Maria slechts een eenvoudig aards meisje was die de moeder werd van Jezus. Niets is minder waar. Voor de eerste christenen is zij de Moeder van Christus, de Messias. Als moeder van de Messias werd zij erkend als een manifestatie van Vrouwe Wijsheid, de 'Vrouwe van alle volken die eens Maria was'. Het boek Openbaring toont dat - vanaf het begin van het Christendom - zij vele kinderen had, een menigte uit iedere natie (Op. 7.9). Een van de Jordaanse loden boekjes is een orakeltekst over Wijsheid en Maria. Rond een grote beeltenis van de Vrouwe als heilige boom of menora op deze kleine loden cover tekst, staan letters in bepaalde vormen en gecodeerde patronen. Zij onthullen haar titels en karakteristieke functies. In de loden boekje klinken echo's door uit de laatste wijsheidsschool in Jeruzalem. Deze tradities werden gekoesterd en bewaard door de eerste christenen. De mensen van nu herontdekken de Vrouwe en haar school van wijsheidsleringen, haar wijsheidsschool. Deze school heeft onverwachte publiciteit gekregen door de ontdekking van de loden boekjes uit Jordanië in 2005.

Handout Barkerlezing 2.

1. De Vrouwe bevond zich in het Heilige der Heilige, de ruimte die Jesaja noemde de 'uitkijktoren' (Js. 5.2). Zij was de uitverkoren wijnplant/stok. De profeet Micha schreef hoe zij naar buiten was gesleept, maar dat ze zou terugkeren en zou oordelen. (Micha 4.8-13).

2. Magdalena betekent 'de Vrouwe van de toren' en 'de hoogverheven Vrouwe'; haar partnerwoord is zevenvoudige kennis. Zij beschermde haar stad. Zie hier het thuis van Vrouwe Wijsheid: de tempel met de tempeltoren.

3. De tempel was een weergave van de schepping. De Vrouwe stond in het hart van de schepping. Zij verenigde de schepping en hield deze in harmonie met haar wijsheid. Zingende engelen drukten deze harmonie uit.

4. Het Heilige der Heilige werd van de rest van de Tempel gescheiden door de voorhang, als een sluier. Deze verborgen, versluisde ruimte was de verblijfplaats van de goddelijke Aanwezigheid. De (binnen) ruimte van het Heilige der Heilige achter de voorhang, stond buiten tijd (en ruimte) en was voor (fysieke ogen) verborgen. De buitenwereld buiten de voorhang stond voor de stoffelijke, materiële wereld. In het Hebreeuws betekent 'verborgen' ook 'eeuwig'. In de eeuwige wereld buiten ruimte en tijd in het Heilige der Heilige regeerde de Vrouwe als Koningin. Johannes zag haar als Koningin terugkeren in de tempel (Op. 12.1-16).

5. Er zijn vele ingewikkelde 'Koningin-patronen' in het Gouden Boekje. Haar priesters stijgen in een mystieke opgang op naar haar tegenwoordigheid en ervaren haar licht en haar vrede. Zij stond aan het begin van de schepping en bepaalde het tijdstip (van schepping) voor alles.

6. Jesaja bracht woorden van de Vrouwe over dat zij haar stad zou redden (Jes. 37.21-29). Shaddai betekent ook 'vernietiger'.
7. De Heilige, Qudshu (1 Kon.14:24) wordt gewoonlijk vertaald met 'mannelijke prostituee'.
8. De verbannen Vrouwe wilde haar Geest uitstorten over haar dwaze kinderen (Spr. 1.20-33).
9. De Vrouwe stond naast de Schepper, en weefde (Spr. 8.23). Ze weefde een net waarin ze de schepping hield: '*Door middel van een net, schiep God...*' (Gn. 1.1 in Origenes, Hexapla, vroeg 3e eeuw AD)
10. De Vrouwe was de Levende, degene die het Leven draagt en onderhoudt (Ps. 104. 24). Targum Pseudo Jonathan geeft over Genesis 1.1 : '*In den beginne schiep de Heer met Wijsheid de hemel en de aarde*'. De vrouwen weefden in de oude Eerste Tempel een speciale fijne linnen stof, het symbool van de Vrouwe en haar geschenk voor mensen die een hemels leven op aarde leidden.
12. Het 'net' was het Verbond (van binden) van Vrede, een eeuwig Verbond. In het Gouden Boekje wordt het een 'Eed' genoemd (1 Enoch 69.25).
13. De Vrouwe was de Geest die over de wateren 'fladderde'. De Vrouwe als de duif, b.v. bij de doop van Jezus in de Jordaan: '*jij bent mijn geliefde Zoon*' (Mc.1.11).
14. Het woord 'Maagd' betekent ook 'Eeuwige Vrouwe' of 'Verborgene Vrouwe'. Zij was de hemelse Moeder van de koning van Jeruzalem. De naam en het teken *Immanuel* betekent 'God met ons'.
15. Het koninklijk hof te Jeruzalem weerspiegelde het beeld van het Koninkrijk der Hemelen. Er waren de Moeder en Zoon in de hemel en er waren de Moeder en Zoon op aarde. De Vrouwe was 'zij die God gebaard had' of *Theotokos*, een eretitel voor Maria en die in de 5^e eeuw AD een grote controverse veroorzaakte. Maria, tronend met haar ongeboorte Zoon, vormt het thema van de ikoon *De Vrouwe van het Tekenen*.
15. De Vrouwe was Miriam, de oudste zuster van Mozes en Aäron, een gecodeerde manier om te zeggen dat Wijsheid en haar traditie ouder was dan het hogepriesterschap (vertegenwoordigd in Aäron) of de Wet van Mozes (vertegenwoordigd in de gestalte van Mozes).
- Zich verheugend,
 bloem- [de gouden plaat op het voorhoofd van de hoge priester]
 mirre, [gebruikt om de zalfolie te maken]
 vuur, licht, [the lampen van de menora]
 koninklijkheid, moeder, fijn linnen, naam,
 heilige baarmoeder, baarmoeder die voorbereid was...

Herinner jij je de vijf voorwerpen die in de Tweede tempel ontbraken: het waren de ark, de menora, de Geest, het vuur en de cherubijnen als de vijf -later ontbrekende- symbolen van de Vrouwe. In het boek Openbaring zag Johannes de ark weer, net voordat de vrouwe bekleed met de zon verscheen, hij zag de menora en de cherubijnen en ook de Boom van Leven en de troon in zijn eindvisioen met alle hogepriesters in het Heilige der Heilige en het vuur en de Geest die met Pinksteren terugkeerden. De eerste christenen gingen ervan uit dat de Vrouwe was teruggekeerd.

Er is een duidelijke link met het boek van Jesaja, dat in het Nieuwe Testament tot het meest geciteerde bijbelboek behoort, het Boek Openbaring, de manier waarop de geboorteverhalen in de evangeliën verteld worden en de vroege hymnen die ter ere van Maria worden gecomponeerd en op tekst zijn gesteld. De beelden van de Vrouwe en haar eretiteln worden door de eerste christenen gebruikt om Maria te beschrijven; zij tonen aan dat zij door hen herkend en erkend wordt als de Vrouwe. Vervolgens geeft Margaret 28 eretiteln uit de Akathistos hymne. Er zijn veel meer voorbeelden. **Ik heb U al deze voorbeelden getoond op de menora-pagina van het Gouden Boekje.**

Wat kunnen we concluderen? De Vrouwe komt terug. De kerkgeschiedenis heeft haar ware identiteit verhuld en soms is zij zelfs uit de kerk verbannen. Zij is nu nodig, meer dan ooit tevoren. Kennis neemt iedere dag toe, maar het verwoest de schepping. Het is niet de wijsheid van de Vrouwe die wij overal om ons heen aantreffen, maar de kennis van goed en kwaad van de slang, de grote bedrieger, die zich aan Aadm en Eva aanbood als beter alternatief. Gehoor geven aan de slang, betekende dat zij alles kwijt raakten.

Na de Lunch volgen de lezingen van drs. Karin Haanappel 'Isis en Maria' en drs. Danielle van Dijk 'Maria Magdalena en Maria de Moeder.

Samenvatting 'Isis en Maria' van Karin Haanappel. Velen kennen Maria als Moeder Gods, slechts enkelen kennen haar symbolische wortels. Maria maakt deel uit van een lange traditie van oermoeders en godinnen. Echter, wanneer de

Romeinen in de late 4^e eeuw kiezen voor het christendom als staatsgodsdienst moet het goddelijk vrouwelijke het veld ruimen. Toch kan men niet voorbij gaan aan de godin met de 10.000 namen: *Una, quae es omnia deia Isis* (de godin Isis, de Ene die Alles is). In deze lezing zullen we zien hoe Isis geleidelijk is overgegaan in Maria. Niet alleen in de Moeder Gods, maar ook in de Zwarte Madonna en Maria Magdalena.

Samenvatting 'Maria Magdalena en Maria de Moeder van Danielle van Dijk. Iedereen kent Maria, de moeder van Jezus. Maria Magdalena is echter minder bekend. Zij is door de Kerk jarenlang afgeschilderd als een boetvaardige zondares. Uit de in 1945 gevonden Nag Hammadi Geschriften uit Egypte rijst een heel ander beeld van haar op: Maria Magdalena was de geliefde vrouw van Jezus op aarde en tevens de '*apostel der apostelen*'. Zij werd in de Gnosis ook gezien als de vrouwelijke zijnskant van Christus. Katharen, Tempeliers en de grote Renaissanceschilders wisten hiervan.

Uit de evaluatieformulieren blijkt dat de lezingen van deze dag, de organisatie en met name de lezingen van Margaret Barker over een totaal nieuw onderwerp uitzonderlijk goed beoordeeld zijn. De verbinding die zij vanuit Oud-Israël via geometrische patronen legde met Pythagoras en de door hem gestichte Griekse mysterieschool in Sicilië - zijn erfenis werd later overgedragen aan Plato -, werd briljant genoemd. Na afloop kreeg zij volkomen terecht een staande ovatie. Van de dag werd een **uitgebreid verslag met foto's** gemaakt dat naar alle 210 aanwezigen digitaal werd toegestuurd.

10. Van zaterdag op zondag 28-29 oktober: Annine gaf in het Duits een tweedaags seminar '*Die Sprache unsrer Ursprungsmutter Ma*' bij zusterorganisatie Matriacon in Frankfurt am Main, Duitsland naar aanleiding van het uitkomen van het Duitse gelijknamige boek in 2018.

Het seminar is zeer goed en succesvol verlopen. Aanwezig waren diverse sponsors wier bijdragen de Duitse bewerking en update van het Engelstalige boek *The Language of MA mogelijk* maakten. Het boek wordt uitgegeven door het Christel Göttert Verlag en het Lektorat wordt zeer 'gründlich' uitgevoerd door Bettina Bremer, die ook aanwezig was. Annine schreef in het Duits een handout dat bestond uit 6 pagina's tekst en 6 pagina's oefeningen met de beeldtaal en de symbolen. Tijdens het seminar werd besloten om te komen tot een uitwisseling **tussen** Pansophia en Matriacon, *Internationale Schule für matriachales Bewusstsein* (Matriacon, internationale school voor matriarchaal bewustzijn).

11. In november-december: Opstellen, vermenigvuldigen en verzenden van Jaarverslagen van voorzitter en ambassadeur 2017, verzenden van het komende Jaarprogramma 2018 en de begeleidende brief aan Vriendinnen en Vrienden met het verzoek om financiële steun door de secretaris van de stichting Pansophia. Hij sluit een Kerstkaart met zelfgemaakte foto en beste wensen daarbij in.

Ik sluit af met een groot gevoel van dankbaarheid voor alles wat 2017 Pansophia bracht. Namens Pansophia dank ik allen die meewerkten en dit mogelijk maakten.

Annine van der Meer, vz, 1 november, 2017.

B. Ambassadeursjaarverslag 2017 door Marie-José Bentinck, Ambassadeur van Stichting Academie PanSophia sedert 2011.

Algemeen

In de ambassadeurspresentatie **Geheimen van de prehistorie** worden vijf geheimen uit de geschiedenis van de mensheid onthuld, waarvan de toehoorders zich nog niet eerder bewust waren.

De presentatie heeft tot doel om in een – royaal - uur de toehoorders een nieuwe visie op de prehistorie, gebaseerd op het - interdisciplinair wetenschappelijk gefundeerde - gedachtengoed van Academie PanSophia, te presenteren. De toehoorders krijgen muziek van een 40.000 jaar oude fluit te horen en leren de werking van een vergeten sjamaneninstrument.

In 2017 werden er 14 presentaties gegeven, waarvan één in het Duits in Berlijn. In 2016 werden er 13 presentaties gegeven, waarvan één in het Engels. In 2015 bedroeg het aantal presentaties: 9. Het aantal toehoorders varieert van 80 tot 10 personen.

Belangstelling in en buiten Nederland

De uitnodigingen om een presentatie te houden komen tot stand door mond tot mond reclame en actieve werving door de ambassadeur. Was in 2016 de primeur van een presentatie in het Engels, in 2017 werd in Berlijn een presentatie in het Duits gehouden. Er wordt deze winter gewerkt aan een Franse vertaling. Er liggen namelijk uitnodigingen uit Parijs en Bordeaux.

Website

De tekst op de APS website werd aangepast aan de actualiteit. De geldelijke vergoeding voor de ambassadeurspresentatie is vastgesteld door het bestuur van Academie PanSophia. Op de nota wordt een donatiebedrag vermeld, dat tevoren is afgesproken met de aanvragers van de presentatie.

Schoolpresentaties

De schoolpresentaties waren dit jaar weer wat minder dan vorig jaar. Indien een contactpersoon op de school een andere functie krijgt, wordt het erg moeilijk om de presentatie doorgang te laten vinden. De presentatie wordt gehouden voor VWO/HAVO scholieren uit het vierde studiejaar en wordt in het schoolauditorium gegeven voor meerdere klassen tegelijk. Zo krijgen de leerlingen tezelfdertijd alvast de ervaring van college lopen.

Sedert 2015 blijkt dat de Geheimen van de prehistorie ook bij jongere scholieren in vruchtbare bodem vallen. Op het Bonaventura College in Leiden reageerden de 2^e jaars leerlingen van de Topklas Filosofie heel enthousiast, hetgeen resulteerde in wederom twee uitnodigingen voor 2017.

Presentatielijst Geheimen van de prehistorie 2017

1. 24 januari 2017: Presentatie in Amsterdam voor een vriendinnengroep.
2. 14 maart 2017: Presentatie voor de Lyceumclub in Groningen.
3. 22 maart 2017: Schoolpresentatie Bonaventura College te Leiden.
4. 18 april 2017: Presentatie voor Buurthuis De Meevaart te Amsterdam in het kader van Wetenschap in de Wijk.
5. 26 april 2017 Presentatie voor de Lyceumclub in Berlijn in het Duits.
6. 24 mei 2017. Presentatie voor Rotary Club Nieuwendam te Amsterdam.
7. 12 juni 2017. Presentatie voor Rotary Club Minerva te Amsterdam.
8. 15 september 2017 : Presentatie voor de Odd Fellows te Emmen.
9. 11 oktober 2017: Presentatie voor Seniorencomplex Clingenbosch te Den Haag.
10. 24 oktober 2017: Gastcollege volwassenonderwijs Kunstgeschiedenis te Amsterdam.
11. 8 november 2017: Vrij toegankelijke presentatie in Huis van de Wijk Lydia te Amsterdam.
12. 15 november 2017: Schoolpresentatie Bonaventura College te Leiden.
13. 16 november 2017: Presentatie Inner Wheel Club, Hoogezand Sappemeer.

14. 12 december 2017: Presentatie voor de Soroptimisten te Hillegom.

Marie-José Bentinck- van Zwieteren, 13 oktober, 2017.